

TRAFİKTE GÜVENLİK

İnsan, hayvan ve taşıtların karayolları üzerindeki hal ve hareketlerine **trafik** denir. Trafikte en önemli şey insan hayatıdır. Bu sebeple trafik kurallarını en iyi şekilde öğrenmeli ve uygulamalıyız.

İnsanlar trafikte;

- Yaya
- Sürücü
- Yolcu olarak bulunurlar.

*Trafik yoğunluğunun artması ile trafik kazaları arasında bir ilişki vardır. Bu nedenle özellikle trafiğin yoğun olduğu yerlerde daha dikkatli olmalıyız.

TRAFİKLE İLGİLİ KAVRAMLAR:

Yaya: Karayolları üzerinde hareketsiz duran veya hareket eden insanlara **yaya** denir. Taşıt sürücüleri de kullandıkları araçtan inince yaya olurlar.

Sürücü: Karayolunda motorlu ve motorsuz araçları kullanan kişilere **sürücü** denir.

Yolcu: Sürücü ve görevliler dışında taşıt içinde bulunan kişilere **yolcu** denir.

Taşıt: İnsan hayvan ve yük taşıyan araçlara **taşıt** denir. Motorlu taşıt olabileceği gibi motorsuz taşıtlarda vardır.

Yaya Kaldırımı: Karayollarında yalnız yayaların kullanması için ayrılmış alanlara **yaya kaldırımı** denir. Yaya kaldırımları genellikle taşıt yollarından yüksek olur.

Yaya Geçidi: Taşıt yolunda, yayaların karşıdan karşıya güvenli geçişini sağlamak için yol çizgileri, trafik işaret ve levhaları ile belirlenmiş alana **yaya geçidi** denir.

Alt Geçit: Karayolunun, diğer karayolunun veya demiryolunun altından geçmesini sağlayan yapıya **alt geçit** denir.

Üst Geçit: Karayolunun diğer karayolunun veya demiryolunun üstünden geçmesini sağlayan yapıya **üst geçit** denir.

Trafik İşaretleri: Trafiği düzenlemek için kullanılan işaretlerin tümüne **trafik işareti** denir.

Işıklı İşaret Cihazı: Trafikle ilgili sembol, renk ve yazı ile özel bir mesajın aktarılmasını sağlayan ışıklı cihazlara **ışıklı işaret cihazı** denir.

Banket: Yaya kaldırımı bulunmayan karayollarında, taşıt yolu kenarında yayalara ayrılmış alana **banket** denir.

Toplu Taşıma: Ulaşım ihtiyacının çok sayıda insanın aynı anda taşınması ile karşılanmasına **toplu taşıma** denir.

Trafik Polisi: Trafiği düzenlemekle görevli kişilere **trafik polisi** denir.

Cadde: Şehir içimde bulunan ana yollara **cadde** denir.

Sokak: Caddeye göre daha dar ve daha kısa olan yollara **sokak** denir.

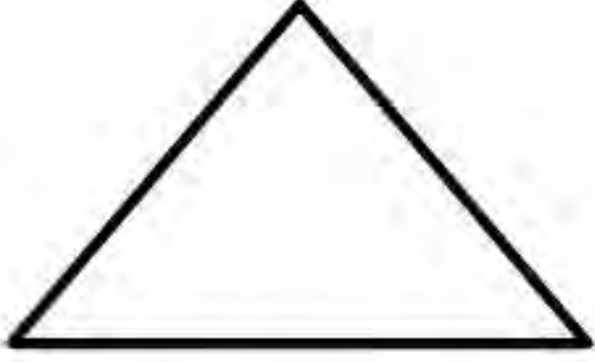
Trafik Kazası: Karayolları üzerinde bir veya birden fazla taşıtın karıştığı, can veya mal kaybına yol açabilen kazalara **trafik kazası** denir.

İlk Yardım: Kaza, hastalık, yangın, deprem gibi tehlikeli ve ani durumlarda yaralı veya hastaya en yakın sağlık kuruluşuna gidinceye kadar yapılan müdahaledir.

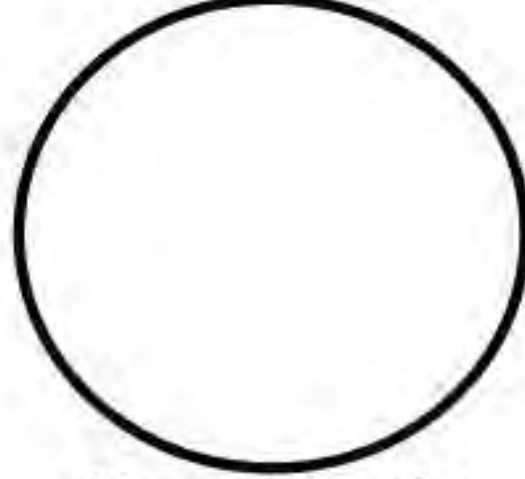
Güvenli Yol: Trafik akışını düzenleyen yapı ve unsurlara sahip yola **güvenli yol** denir.

TRAFİK İŞARET LEVHALARI VE ÖNEMİ:

Trafiği düzenlemek amacıyla kullanılan işaret ve levhalara "Trafik İşaret ve Levhaları" denir. Trafik işaret levhaları, verdiği mesajlar ile trafik güvenliğinin sağlanmasına katkı sağlar. Trafik işaretleri ve trafik işaret levhaları kara yolunu kullanan yaya ve sürücülere **bilgilendirme**, **uyarı** ve **yasaklama** mesajı verir.

UYARI

YASAKLAMA

BİLGİLENDİRME

Tehlike Uyarı İşaretleri:

Yaya ve sürücülere tehlikelere karşı uyarır.

Okul Geçidi Yaklaşım Levhası: Okul geçidine yaklaşıldığını ve dikkatli olunması gerektiği konusunda sürücü ve yayaları **uyarır**.

Trafik Tanzim (Yasaklama) İşaretleri:

Yaya ve sürücülere yasaklama ve sınırlama mesajları verir.

Bisiklet Giremez Levhası yaya ve sürücülere kullanılacak yola bisikletin girmesinin **yasak** olduğu mesajını verir.

Bilgi İşaretleri:

Yaya ve sürücülere yolda gerekli olan bazı bilgiler verir.

Hastane Levhası, hastaneye yaklaşıldığı **bilgisini** verir.

GÜVENLİ GEÇİŞ YERLERİ:

- ✓ Yaya geçidi
- ✓ Okul geçidi
- ✓ Alt geçit
- ✓ Üst geçit

- ✓ Işıklı işaret cihazının olduğu yerler
- ✓ Trafik polisinin olduğu yerler
- ✓ Kavşaklar
- ✓ Yukarıdakilerin hiçbirisi yoksa köşe başlarından geçilmelidir.

Eğer bunlar yoksa **"Dur, bak dinle, karar ver ve geç"** komutlarını uygulamak gerekir. Karşıya geçerken önce sola, sonra sağa, tekrar sola bakıp yolun ortasına gelinir sonra sağa tekrar sağa bakılır. Taşıt yoksa hızlı adımlarla karşıya geçilir. Önce sola , sonra sağa, daha sonra tekrar sola bakılarak taşıt yoksa yolun ortasına kadar yürünür. Tekrar sağa bakılır. Taşıt gelmiyorsa karşıya geçilir. Buna **"Güvenli Geçiş Kuralları"** denir.

YAYA OLARAK SORUMLULUKLARIMIZ

- 1- Trafik kurallarını öğrenip uygulamalıyız.
- 2- Trafik polislerinin işaretlerine, ışıklı trafik işaret cihazlarına ve trafik işaret levhalarına uymamız gerekir.
- 3- Yaya ve okul geçitlerini kullanmalıyız.
- 4- Trafik işaret cihazları ile levhaların neler olduğunu bilmeli ve anlamını öğrenmeliyiz._____
- 5- Yaya yolunda veya kaldırımlarda taşıt trafiğine uzak yerden yürümeli, oyun oynamamalı ve koşmamalıyız.
- 6- Karşıdan karşıya geçerken güvenli yerlerden geçmeliyiz. Güvenli geçiş yerleri yayalar için yapılmıştır.
- 7- Yaya kaldırımının olmadığı bir yolda sürücülerin bizi rahatlıkla görebileceği şekilde yolun sağından ve taşıt trafiğine uzak yerden yürümeliyiz. Gece yürüyüşlerinde sürücülerin bizi rahatça görebilmesi için yansıtıcı özelliği olan ve açık renk elbiseler giymeliyiz.
- 8- Acil durumlar da neler yapmamız gerektiğini bilmeli, 112 'yi aramalıyız.
- 9- Yaya kaldırımı, alt ve üst geçitlerin sağ tarafından yürümek,
- 10- Görme engelliler için yapılan sarı çizgileri işgal etmemek,
- 11- Yolda yürüyenleri engelleyecek şekilde grup oluşturmamak,
- 12- Karşıdan karşıya geçerken güvenli geçiş yerlerini kullanmak,
- 13- Kol kola girip yürümek gibi.

*** Kara yolları da karşıya geçecek olan yayalar tehlikelere karşı dikkatli olmalı, duran araçların önünden ve arkasından geçilmemelidir.

***Yaya kaldırımı bulunmuyorsa banketlerden yürünmelidir.

YOLCU OLARAK SORUMLULUKLARIMIZ

- 1-Taşıt hareket halindeyken ya da dururken taşıtın penceresinden el, kol, baş çıkarmamalıyız.
- 2-Sürücünün dikkatini dağıtacak hareketlerden kaçınmalıyız.
- 3-Toplu taşıma araçlarında ayakta yolculuk yapıyorsak taşıt içinde bir yerlere tutunmalıyız.
- 4-Toplu taşıma araçları hepimizin malıdır. Taşıtlara zarar vermemeliyiz. Temiz tutup korumalıyız.

SÜRÜCÜ OLARAK SORUMLULUKLARIMIZ

- 1-Sürücüler araçlarını kullanmadan önce gerekli güvenlik tedbirlerini almalıyız.
- 2-İyi bir sürücü güvenlik önlemlerini almalı ve kurallara uymalıyız.
- 3-Taşıt trafiğine kapalı olsa bile bisiklet yolun sağında sürmeliyiz.
- 4-Bisikletin korna ve freni çalışır durumda olmalıdır.

- 1) Araçlarda bulundurulması gereken belge (ehliyet, ruhsat) ve araç gereçleri (ilk yardım çantası, yangın tüpü) denetler.
- 2) Sürücü ve yayaların kurallara uyup uymadığını denetler.
- 3) Trafik kazası olduğunda yaralıların hastaneye sevk edilmesine yardımcı olur, hastanın yakınlarına haber verilmesini sağlar.
- 4) Ehliyet almaya hak kazananlara sürücü belgesi verir.

SAĞLIK BAKANLIĞI (SB)

- 1) Trafik kazaları ile ilgili ilk yardım hizmetlerini planlar ve uygular.
- 2) Karayollarında ilk yardım istasyonları kurar.
- 3) Her ilde acil yardım ambulansı bulundurur.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI (MEB)

- 1) Öğrencilere trafik konusunda eğitim verir
- 2) İlkokullarda "Trafik Güvenliği", liselerde "Sağlık Bilgisi ve Trafik Kültürü" derslerinin verilmesini sağlar.
- 3) Motorlu taşıt sürücülerinin yetiştirilmesi için sürücü kursları açar.
- 4) Sürücü kurslarını denetler
- 5) Yapılan sınavda başarılı olan sürücü adaylarına sertifikalarını verir.

TRAFİKLE İLGİLİ MESLEKLER:

1)Trafik Polisi;

- Trafiğin yönetimini ve denetimini sağlar.
- Trafik kazası tutanağı hazırlar.
- **Trafik suçu işleyenlere müdahale eder.**

2) Şoför;

- Ticari olarak kullanılan motorlu taşıtları kullanan kişidir.

3) Kaptan;

- Gemiye yöneten en üst görevlidir.
- Geminin bütün sorumluluğu kaptandadır.

4) Makinist;

- Lokomotif kullanan kişidir.
- Genellikle tren sürücüsü olarak adlandırılır.

5) Vatman;

- Daha çok şehir içinde yolcu taşımacılığında kullanılan tramvay, metro gibi raylar üzerinde hareket eden araçları kullanan kişidir.

6) Pilot;

- Uçak helikopter gibi hava taşıtlarını kullanan kişidir.

TOPLU TAŞIMA ARAÇLARI

Otobüs, tren tramvay, metro, uçak ve gemi gibi araçlar **toplu taşıma araçlarıdır**.

- Toplu taşıma araçları trafik yoğunluğunun azalmasını sağlar.
- Toplu taşıma araçları trafik kazalarının olmasını azaltır.
- Toplu taşıma araçları çevrenin daha az kirlenmesini sağlar.

TAŞITLARA İNERKEN VE BİNERKEN

- ❖ Taşıtlara binerken ve inerken uyulması gereken kurallar vardır.
- ❖ Belediye otobüslerinde ön kapıdan binmeli, orta ve arka kapıdan inmeliyiz.
- ❖ Taşıt durmadan inmeye ve binmeye çalışılmamalıdır.
- ❖ Belediye otobüsleri ve servislere tek sıra halinde binmeliyiz.
- ❖ Okul servislerine bine öğrenciler oturmalı ve emniyet kemeri takmalıdırlar.
- ❖ Okul servislerinde ayakta yolculuk yapmak yasaktır.
- ❖ Metro gibi aynı kapıdan inilip binilen taşıtlarda inen yolculara öncelik verilmelidir.
- ❖ Otomobil gibi özel taşıtların sağ kapısından inilip binilmelidir.
- ❖ Mutlaka emniyet kemeri takılmalıdır.
- ❖ Tren, tramvay, gemi ve uçak gibi tarifeli taşıtlara binmek için zamanında hazır olunmalı, açıklama ve yönergelere uyulmalıdır.
- ❖ Toplu taşımanın yapıldığı taşıtlarda diğer yolcular rahatsız edilmemelidir.
- ❖ Yaşlılara, engellilere, hastalara, hamilelere ve küçük çocuğu olanlara yer verilmelidir.
- ❖ Toplu taşıma araçlarını temiz ve özenli kullanmalıyız.
- ❖ Bisiklet tek kişilik bir araçtır, yolcu taşımaz.
- ❖ Motosiklet ile yolcunun da kaskı takılarak 1 yolcu taşınabilir
- ❖ Traktörler yolcu taşımaya uygun değildir.

TRAFİKTE GEÇİŞ ÜSTÜNLÜĞÜ OLAN TAŞITLAR ve ACİL DURUM TELEFONLARI:

Yayaların ve araç kullananların diğer yaya ve araç kullananlara göre yolu kullanma sırasındaki öncelik hakkına **geçiş hakkı** denir.

Görev sırasında belirli araç (ambulans, polis aracı ve itfaiye) sürücülerinin can ve mal güvenliğini tehlikeye sokmamak şartı ile trafik kısıtlama veya yasaklarına bağlı olmamalarına **geçiş üstünlüğü** denir. Bu araçların sürücüleri görev halinde iken **görülür (ışıklı)** ve **duyulur(sesli)** işaret kullanarak geçiş üstünlüğünü kullanır.

* Ambulans ve polis aracının ışıklı uyarı işaretleri; mavi-kırmızı veya mavi, dönerli veya yanıp söner.

*İtfaiye aracının ışıklı uyarı işareti; kırmızı renkli ve aralıklı yanıp söner.

*** Ambulans ve itfaiye araçlarının adlarının araç üzerine ters şekilde yazılmasının sebebi; diğer şoförlerin dikiz aynasından doğru şekilde okuyabilmeleri içindir.

- ❖ Ambulans(112)
- ❖ İtfaiye(110)
- ❖ Polis Araçları(154 Trafik polisi-- 155 Polis İmdat)

TRAFİK KAZALARININ SEBEPLERİ:

Sürücülerden kaynaklanan nedenler:

- ❖ Uykusuz, sabırsız, yorgun ve dikkatsiz araç kullanmak,
- ❖ Alkol ve uyuşturucu madde etkisinde araç kullanmak,
- ❖ Hız sınırlamalarına ve kurallara uymamak.

Yayalardan kaynaklanan nedenler:

- ❖ Güvenli geçiş yerlerini kullanmamak
- ❖ Işıklı işaret cihazlarının verdiği mesaja uymamak,
- ❖ Yol ve iklim koşulları için önlem almamak,
- ❖ Aceleci ve dikkatsiz davranmak.

Aydınlanmanın yetersiz olduğu durumlarda yansıtıcı özelliği olan elbiseler giymek sürücüler tarafından fark edilmemizi kolaylaştırır. El feneri taşımak ise hem görmemizi hem de görünür olmamızı sağlar.

TEHLİKELERE KARŞI ÖNLEMLER: Kazaların önlenmesi ve güvenliğin sağlanması herkesin kurallara uyması ile mümkündür.

- Araçların bakımını yaptırmak ve gerekli yerlerinin tamir ettirmek
- Emniyet kemeri takmak
- Ayakta yolculuk yapmamak
- Taşıtlardan el, kol çıkarmamak kazalardan daha az zarar görmek için alınabilecek önlemlerden bazılarıdır.
- Sürücüler alkollü, emniyet kemersiz ve uykusuz araç kullanmamalıdır.
- Trafik işaret ve levhalarına uyulmalıdır.

TEHLİKELİ HAREKETLER: Ulaşım ihtiyacının karşılanması için üretilen araçlar 2 grupta incelenir:

1. Yük Taşıtları
2. Yolcu Taşıtları

Motorlu taşıtlar yukarıda verilen üretim amaçlarına uygun kullanılmalıdır. Yük taşımak için üretilen araçlarda yolcu taşınmamalı veya yolcu araçlarında yük taşınmamalıdır. Üzeri açık taşıtlarda ve yük üzerinde yolculuk yapılmamalıdır. Duran veya hareket eden araçlara tutunmak tehlikeli olabilir. Duran araçların önünden veya arkasından geçmek isterken diğer taraftan gelen araçları görmeyebiliriz. Bu da hayatımızı tehlikeye sokacaktır.

TRAFİKTE NEZAKET: Trafikte kanunlarla belirlenmiş kurallar olduğu kanunlarla belirlenmemiş kurallar da vardır. Diğer insanlara karşı saygılı olmak, sabırlı ve sorumlu davranmak bunlardan başlıcalarıdır. Trafikte nezaket kurallarına uymak hem bizi hem de diğer insanları mutlu eder.

TRAFİK KURALLARININ ETKİLERİ: Trafik kurallarına uyulmaması kazalara sebep olmaktadır. Kazalar sonucunda meydana gelen ölüm ve yaralanmalar insanları olumsuz etkilemektedir. Kazalar sonucunda yollar, levhalar ve araçlar hasar görmektedir, bu da çevreyi olumsuz etkilemektedir. İnsanlar kurallara uyarsa hem kendileri ve yakınları zarar görmeyecek hem de çevreye zarar gelmeyeceği için yol hasarlarına harcanan ücretle daha fazla okul ve hastane yaptırılabilir.

TRAFİK KURALLARINA UYULMALIDIR: Trafik kuralları; deneyim, tecrübe ve bilimsel çalışmalar neticesinde gelişerek bize ulaştırılmıştır. Bu kurallar trafiğin belli bir düzen içerisinde akmasına, zaman ve maliyet karını sağlar. Bu sebeple kurallara uymalı ve uyamayanları uyarmalıyız.